

Logboek Onderzoek zeehonden Waddenzee

Actuele zaken die van belang zijn voor deelnemers aan het onderzoek worden hier vermeld, bijv. wijzigingen in de aanleg- waarnemings- of ligplekken. Tevens worden alle activiteiten binnen het onderzoek opgenomen. Observaties en meldingen m.b.t. zeehonden worden vermeld in een apart deel [monitoringgegevens](#). De recentste melding staat bovenaan.

Methodiek / organisatie

Datum	plek	rapport
6-10	Het Rif	Enige honderden meters Oude Smeriggat opgevaren en ca 2 km gelopen naar de zuidwest hoek van het Rif. Zeehonden benaderd vanaf de westelijke monding van Oude Smeriggat vanachter camouflage strandtent, maar de zeehonden bleven naar ons kijken als we dichterbij dan ca 150m kwamen. Door een bocht in de oever waren alleen de vooraan liggende zeehonden te zien en die het hoogst lagen. We hebben niet geprobeerd om dichterbij te komen en de tijd ontbrak i.v.m. met opkomend tij om de zeehonden vanuit het noorden te benaderen.
5-9	Kuipersplaat zuidzijde	Test met zandkleurige strandtent. Het was mogelijk de zeehonden tot ca 50m te benaderen zonder dat zij daardoor verontrust werden en zelfs verder het strand op schoven. Tijdens onze waarneming kwam Silverwind met een dek vol mensen en even later ook een tweede robbenboot. Beide schepen bleven op afstand ter hoogte van boei GvS1
22-8	Kuipersplaat zuidoostzijde	Zowel naar het noorden als naar het westen was de tijd voor dat het water opkwam te kort om de zeehonden te benaderen.
21-8	Simonszand	Zie onder monitoring
7-8	Kuipersplaat zuidzijde	Zie onder monitoring voor waarneming per droogvalschip
23-7	Het Rif zuidwestoever	Per kano via de geul tussen Rif en E'plt gekeken hoe ver we naar het westen kunnen komen. Blijkt tot minder dan de helft van de afstand te zijn door ondiepte bij wantij. Van daar was het nog 30 min lopen naar de zuidwest oever. De zeehonden zitten verspreid in groepen vanaf de monding van de geul naar het noorden. De oever loopt stijl op waardoor je tot ca 100m ongezien kunt benaderen. Zodra je hoofd voor de zeehonden zichtbaar wordt zie je dat ze in de gaten houden en alert zijn en naar je blijven kijken. Als camouflage een zandkleurig scherm, maar dat hielp niet. Uiteindelijk gingen de zeehonden op die plek toch te water en bleven op 30-100m voor de oever heen en weer zwemmen. Zeehonden iets meer opzij bleven liggen. Ik kon op ca 100m langs de op het droge liggende zeehonden lopen zonder dat ze reageerden. Als ik dichterbij probeerde te komen blijft een zeehond naar mij kijken en trek ik mij terug. Ca 45 min achter het scherm ons verborgen maar het scherm was kennelijk toch te beangstigend. Op ca 10m van de waterlijn de camera op statief geplaatst voor 30 min filmopname, maar de zeehonden gingen niet aan land ook al hielden wij ons op de achtergrond.
13-7	Het Rif zuidwestoever	Aangeland per hobie bij oost ingang oude Smeriggat geul tussen Rif en Engelsmanplaat. De bedoeling was naar de westzijde te lopen om de zeehonden daar te benaderen. De afstand is echter te groot en lopen kost ca 1 uur. Omdat we bang waren dat met opkomend tij de kano's te vroeg door het water zouden worden bereikt, voortijdig het lopen naar de westkant afgebroken en terug naar de kano's. Volgende poging: via de geul zover mogelijk bij 2-3 uur na HW richting westen varen.
20-6	Kuipersplaat noordoost zijde	Marga Mendez is met Harm Kahmann opnieuw naar de Kuipersplaat geweest en heeft veel foto's gemaakt, maar de afstand tot de zeehonden is vermoedelijk toch nog te groot voor goede foto's om de zeehonden individueel te kunnen herkennen. Door de ondiepten rondom de Kuipersplaat is het op veel plaatsen misschien te moeilijk om zonder te verstoren dicht genoeg bij te komen.
18-6	Kuipersplaat noordoost zijde	Per rubberboot met buitenboord motor geprobeerd de zeehonden op de oostelijke banken te benaderen. Door de uitgestrekte ondiepten aan de noordzijde was het niet mogelijk tot dichtbij de banken te varen en moest de rubberboot relatief ver van de droogliggende plaat worden geankerd. De platen waarop de zeehonden liggen zijn deels door water omgeven waardoor ze niet goed over de plaat zijn te benaderen vanuit het westen of zuiden. Ook is de

		loopafstand dan groot (>30 min). Bij opkomend tij is het vervolgens een probleem om de rubberboot nog te bereiken omdat het water snel stijgt en x min na LW al tot je middel komt.
8-6	Kuiperszijde zuidzijde	Met 2 hobbies langs de GvSboeien lijn gevaren langs en groep van ca 25 zeehonden met tenminste 1 jong, mogelijk 2 of 3 jongen. Afstand >100m. zie bij monitoring
20-5	Kuipersplaat oostzijde	Ca 2 uur voor onderlopen platen bij oostzijde met 2 kano's: op 2 west-oost liggende platen met resp 33 en 45 zeehonden, zie fig 20180520*. Het middendeel van de Kuipersplaat staat onder water. Vanwege de ondiepte moeilijk te benaderen zonder te verstoren. Vanaf tegenoverliggende platen is de afstand te groot voor individuele herkenning. Tellen kan wel. Bij zuidoosthoek aangeland en ook daar is de afstand naar de noordelijk gelegen groep zeehonden op west-oostplaat te groot om te kunnen fotograferen.
15-5	Kuipersplaat, zuidoever ter hoogte van scheidingston G/Z	Methodiek benaderen. Met 2 personen, voorste met zandkleurig canvasschort (zie fig 20180515-1) en 2 ^e er achter verscholen ca 9 zeehonden benaderd langzaam lopend en vaak stilstaan op ca 10 m van de waterkant tegen de oostenwind in. De zeehonden waren tot op ca 70m te benaderen zonder reactie van de 5 zeehonden die er lagen. Toen een van de zeehonden zijn kop opstak en een stukje richting waterschoof, gestopt en ons terug getrokken. Bij het teruglopen naar de kano's volgende verschillende zwemmende zeehonden ons op korte afstand en terwijl we bij de kano's, ca 20m van de waterlijn zaten kroop er vlak voor ons een zeehond het strand op, maar ging ook weer meteen het water in.
9-5	website	Menu's en informatie op de website is compleet, incl excelbladen per liggebied
1-5	Punt van Reide	De afgelopen weken 3 x bij Pnt v Reide geweest om camouflage te testen maar geen zeehonden op de rand/platen. Kennelijk is PvR alleen een werp/zoogplek.
23-4	nvt	Alle voorbereidingen zijn gedaan en op populationbiology.nl/zeehonden te vinden
8-4	Kuipersplaat	Een eerste test met camouflageschorten op Kuipersplaat uitgevoerd. Bij ca 200m doken de zeehonden in het water. De camouflageschorten waren te smal en niet op hun plaats te houden door de wind. -> zelfde test nogmaals uitvoeren met betere camouflagemethodes.
10-3	nvt	Als eerste actie worden de plekken op het Wad zo snel mogelijk bezocht ter beoordeling van hun geschiktheid en om de beschreven praktische uitvoering te checken en aan te passen. Als er zeehonden zijn wordt tevens het ontworpen camouflage scherm getest.
Okt 2017	Kuiperplaat zuidzijde	Langsvaren met Boschwad met ca 30 deelnemers werkgemeenschap Zoutkamperlaag: De ca 20 zeehonden reageerden niet op de vlak langs varende boot met pratende mensen. De Z- en Gboeien liggen op ca 50-200m van de kant afhankelijk van tij.

Monitoringsgegevens

Datum	plek	melding	melder
22-8	Kuipersplaat zuidoost hoek	Passeren robbenboot op ca 100m van groep van ca 50 dieren ropet geen enkele reactie op	r. v.d. Eijk
21-8	Simonszand	Wij zaten op de vloedlijn op de zuid-oostelijke punt van de plaat voorbij een groep zeehonden. Toen wij ons 'geïnstalleerd' hadden kwamen er een tiental naar ons toe. De zeehonden kwamen 5 tot 8 meter voor ons aan land. Wij hebben ruim 4 uur daar gebivakkeerd vanwege tijdstip HW op Noordpolderzijl. In die tijdspanne vonden volgens ons de zeehonden het heel gewoon dat wij er waren en dat was wederzijds.	Frans Bekius
17-8	Blauwe Balg	We maakten een zeil/kanotocht op een klip, prachtige combinatie. Zandplaat boven de Blauwe Balg. Terwijl we de groep tot vlakbij het verboden gebied laten komen. Om zeker te weten dat je buiten het verboden gebied blijft heb je je gps wel nodig trouwens. Er liggen maar een paar boeien. Er waren 2 "zeehondenboten" die ook langs de plaat gingen. Wij konden geen verstoring waarnemen, niet van hen en niet van onze groep.	Ria en Peter Hoek
7-8	Kuipersplaat zuidzijde	Lw 12.34 L'oog, dus ca 12.15 kuipersplaat zz. Per kano kwamen we om 13.00 aan bij de zuidoever. Halverwege GvS1 en GvS2 lag een bruin zeilschip droog met 2 mensen op kampeerstoelen noordwestelijk naast het schip. A 100 westelijk lagen ca 30 zeehonden, waarvan naar schatting 7 half volgroeide pups aan de waterkant in het zicht van de mensen bij de drooggevalle boot. Wij zijn ca 300 m westelijk aangeland en hebben daar ons zandkleurig strandtentje opgezet ca 30m van de rand nog net in het zicht van de zeehonden die op geen enkele manier reageerden. Twee zeilschepen gingen aan de oostzijde van het drooggevalle schip in ondiep water voor anker en stapten er mensen op de wal, op ca 300m van de zeehonden en vermoedelijk buiten het zicht van de zeehonden door het drooggevalle schip. Om ca 13.15 landde er een motorjacht ca 30m westelijk van ons aan. De man en vrouw hebben tot ca 14.30 rond hun schip met een net garnalen (?) gevangen. Na ca 15 min doken alle zeehonden -1 kennelijk zonder aanleiding het water in. Ik keek net niet en weet niet wat de aanleiding is geweest; er was niets of niemand te zien. Binnen 15 minuten lagen echter alle zeehonden al weer op de kant. Door het opkomende water gingen de 2 mensen aan boord, zonder reactie aan de zeehonden. Om ca 14.00 kwamen 3 kanoërs langs die op ons verzoek verder van de zeehonden af gingen varen binnen de boeienlijn. Maar zij werden gepasseerd door een toeristenboot bomvol mensen op het dek. Het schip voer met een flinke snelheid ca 50 -100m uit de kant en toen het ca 100m van de zeehonden af was ging de hele groep te water. Voor ons leek het alsof het schip op de zeehonden afvoer. De zeehonden zijn in het uur er na niet meer aan land gegaan en tot ons vertrek om ca 15.00 bleven er zeehonden in het water voor de zuidkust zwemmen. Enkele zeehonden kwamen nieuwsgierig kijken, en bleven op enkele 10tallen m naar ons kijken en naar de mensen die naast ons garnalen aan het vangen waren. Ik liep op een van die zeehonden toe die vlakbij het strand naar ons zat te kijken. Het dier ging niet achteruit en bleef zelfs op dezelfde plek terwijl ik met de voeten in het water stond en stukken zeesla opraapte en alsof het voer was naar hem toewierp. Eén maakte aanstalten om bij ons aan land te gaan, maar bleef toch op 10-20m uit kust naar ons kijken. Om 15.00 kwam het water zo op dat we moesten vertrekken.	R. v.d. Eijk
23-7 / 3-8	Duitse Wad	Dit weekend bracht onze oudste zoon met vrouw en 3 kinderen - 3, 6 en 9 jaar oud- ons schip terug na 2 weken wadvaren. Ze zijn vooral op het Duitse wad geweest en hebben ervaren dat je niet meer om die zeehonden heen kunt. De dieren liggen niet alleen aan doorgaande vaarwegen te rusten. Ze schuiven in alle rust op	Cisca de Geer

		de plaat in het zicht van een droogvallend schip en zijn spelend te zien in het langszwemmen.	
27 juli	Brakzand	2 kanoërs van Lauwersoog naar 4 ^e slenk Schier. 2 alleen zwemmende zeehonden gezien	R.v.d.Eijk
25 juli	Ned. en Duitse Wad	Tellingen (foto's Greentracker per telling aanwezig) 23-5: 9.00 uur 1 zeehond zwemmend ten zuiden van D29, Dollard 23-5: 9.30 uur 2 zeehonden rustend op Heringplaat D15, Dollard 23-5: 13.30 uur = 1 uur na laagwater 1 zeehond rustend nabij Ra 18, 2 zeehonden rustend nabij Ra 8, Uithuizerwad 23-5: 16.00 uur 1 zeehond zwemmend nabij ZOL 36, Zuidoost Lauwers 24-5: 9.30 uur = 3 uur na hoog water 10 zeehonden rustend 400 meter ten noorden van GB 6, Lutjewad 26-5: jachthaven Schier – oostpunt Ameland via Wierumerwad: geen zeehonden 28-5: 10.30 uur 1 zeehond zwemmend nabij Ballummer bocht 28-5: 12.00 uur 15 zeehonden rustend op oostpunt van de zandbank noordkant van de Blauwe Balg. 28-5: 13.00 uur Oosterom: 2 zeehonden rustend 400 meter noord van O78, 15 zeehonden rustend 1 mijl noord van O78 op de Koffieboonenplaat 28-5: 14.00 uur Oosterom: 20 zeehonden rustend 0,5 mijl noord van O74 28-5: 15.00 uur = 1 uur voor laagwater ter plaatse 3 zeehonden rustend 200 meter zuid van O58, Oosterom 29-5-2018 14.00 uur, zonnig NO 5 goed zicht 21 C 45 zeehonden rustend 0,5 mijl noord van strandpaal 1,600. Engelschhoek 30-5: 10.00 uur Richel: 1 zeehond zwemmend nabij FG 3, 2 zeehonden zwemmend nabij VB 2 31-5: 10.00 uur Vliesloot: 2 zeehonden zwemmend nabij laatste ton van het Lange gat. 31-5: 12.00 uur ongeveer 50 zeehonden liggend op de Steenplaat, 4 zwemmend 1-6: 9.00 uur 7 zeehonden zwemmend Vogelzwin 1-6: 9.20 uur 7 zeehonden liggend op de Ballastplaat 2-6: 13.00 uur 1 zeehond zwemmend in Oosterom nabij O80. 2-6: 13.30 uur NO puntje Blauwe Balg 57 zeehonden liggend 3-6: 9.30 uur 1 zeehond zwemmend nabij veerdam Schier 3-6: 10.30 uur 10 zeehonden liggend langs Zuiderspruit 4-6: 10.00 uur 9 zeehonden liggen noord van Groningerbalg 4-6: 14.00 uur 1 zeehond zwemmend bij ZOL 18 4-6: 16.30 uur 1 zeehond zwemmend op de Eems 5-6: 12.00 uur 6 zeehonden liggend langs de Emshörrinne 6-6: 13.00 uur 1 zeehond liggend Punt van Reide 6-6: 13.30 uur 8 zeehonden liggend Dollard D13/15 6-6: 14.00 uur 1 zeehond liggend Dollard D23 3-7: 20 zeehonden liggend en 1 zwemmend op de oostpunt van de Blauwe balg, 1 zeehond zwemmend op de Oosterom O78 10-7: 9.00 uur ongeveer 20 zeehonden liggend op de zuidrand van de Kuipersplaat 16-7: 10.00 uur Eems: 1 zeehond liggend nabij F 3 (Fisherbalje) 16-7: 12.00 uur 1 zeehond zwemmend op de Eems A14 16-7: 14.00 uur 2 zeehonden zwemmend op de Dollard, D15	Rik Vasen
22 juli	Pollendam / Hendrik Tjaarsplaat	Afgelopen weekend waren we met 10 gasten het Wad op langs de Pollendam. Op de Hendrik Tjaarsplaat lag een groepje zeehonden en de Rigina Andrea (zeehondentochtjes vanaf Harlingen) kwam er aan. Wij lagen op ruime afstand van de groep en met de wind naar ons toe en de groep heeft niet op ons gereageerd. Ik was de RA nog niet eerder tegengekomen op het Wad en was dus benieuwd of ze daar op reageerden. Niet dus, de RA bleef op mooie afstand en geen zeehond heeft zelf maar een kop opgetild.	Ria Hoek
15 juli	Pinkewad	GKV kanotocht met ca 12 kanoërs van Holwerd naar de kwelder van Ameland. De hele dag geen zeehonden gezien	R.v.d.Eijk
1 juli	Brakzand /Eilanderbalg	Ik heb wat foto's en (niet al te duidelijke) filmpjes van een ervaring die ik had, droogvallend met een Drascombe, bij de Kobbenduinen aan Waddenzijde, op Schiermonnikoog. De	Thijs Cobben

		waarneming is gedaan op zondag 1 juli zo rond 10:00 's-ochtends. Het betrof twee parende zeehonden en duurde ongeveer drie kwartier. De achterblijvende partner begon daarna rondjes rondom mijn (nog vastliggende) boot te varen het voelde als nieuwsgierigheid misschien ook wel als licht agressief. Het waaide hard, zij lagen minder dan 100m benedenwinds mij. Wellicht hebben ze me kunnen horen maar ze konden kiezen uit 20 km leeg strand om te paren ik was de enige boot in de wijde omtrek.	
7 juni	Rif / Robbenplaat	Waarneming tijdens rondje Rif met GKV. 's Middags ter hoogte van SG1 2 groepen van elk ca 50 zeehonden, die bij passeren op ruime afstand toch het water in doken. Tussen en naast de zeehonden groepen eidereenden m/v in totaal ca 200 exx. Bij SG3-SG5 lagen 8 schepen redelijk bij elkaar droog. Uit de verte lagen er op de Robbenplaat ca 300-500 zeehonden, te ver weg om individueel te zien.	R.v.d.Eijk
	Kuipersplaat oostzijde	Met 4 personen zonder camouflage bij grijs, miezerig weer, en slecht zicht geprobeerd een groep van ca 10? zeehonden te benaderen om te fotograferen, maar de zeehonden doken het water in zodra we zichtbaar waren op ca 200m afstand. Maar terwijl we daar bleven wachten, keerden de (meeste?) binnen 10 min al weer terug op de kant.	R.v.d.Eijk
8-6	Kuiperszijde zuidzijde	Met 2 hobbies langs de GvSboeien lijn gevaren langs een groep van ca 25 zeehonden ter hoogte van boei GvS1/Z6 met tenminste 1 jong, mogelijk 2 of 3 jongen. Afstand 100-200m. De boeien liggen daar dicht tegen de plaat aan, maar de zeehonden reageren niet op ons langsvaren tussen GvS2 en GvS1. Met de kijker zijn ze redelijk goed te zien maar met Ipad in waterdichte hoes niet duidelijk te fotograferen. Bij GvS2 aangeland ca 200m van de zeehonden en zonder camouflage bij de boten gebleven en rondgelopen. Geen reactie van de zeehonden. Bij het opkomend water gingen de zeehonden niet in het water maar kropen steeds verder de plaat op. Eén exemplaar lag half in het water maar kroop toen ook op de kant.	R.v.d.Eijk
19-5	Kornwerderzand Doove Balg	Op zaterdag 19 mei zagen we rondom 15:00 uur lange tijd ongeveer 13 zeehonden liggen op het hoogste deel van de plaat bij Kornwerderzand Doove Balg. Ze lagen ten westen van de rode ton D22. Zelf lagen we met de boot 0,3 mijl zuidwest van de rood-groene ton VvG4-ZR41, eerst voor anker en later drooggevalen op Positie 53o06'074"N bij 005o16'887"O In de omgeving van die plek rondom zagen we verder tot 22:00 (duisternis) geen zeehonden. Ver weg zagen we meerdere charts drooggevalen liggen, maar zonder geluid of opvallende zaken.	Maarten Brackel
15-5	Kuipersplaat oostzijde en zuidoost hoek	Bij opkomend tij lopen de beide west-oost platen waardoor de zeehonden gedwongen worden tot zwemmen. De meeste doen dat pas als het water tot hun rug is gestegen, maar op een gegeven moment volgt de ene zeehond de andere die gaat zwemmen. Toen wij enige tijd later op de zuidoosthoek van Kuipersplaat uitgestapt waren bij GvS4 en het water relatief snel omhoog kwam, trok een groep van ca 15 zeehonden voor ons langs van oost naar zuid richting Zoutkamperlaag. Het lijkt er op dat ze tijdens hoogwater niet bij de Kuipersplaat blijven hangen maar naar het diepere Zoutkamperlaag trekken. Ook toen wij weer in de kano zaten zwommen de zeehonden tot 30m om ons heen eerder nieuwsgierig dan bang of verontrust. Dat is een veelvuldig voorkomende ervaring: zwemmende zeehonden komen tot vlakbij.	R.v.d.Eijk
	Kuipersplaat Zuidzijde	Ca 5 zeehonden blijven liggen	R.v.d.Eijk
8-4	Kuipersplaat	Ca 24 exx op zuidwal locatie ca N53.26.362 / O006.07.050	R.v.d.Eijk
april	P.v.Reide	3x voor camouflagetest maar geen zeehonden 2x tijdens hoogwater, 1 x bij laagwater	R.v.d.Eijk

[illegible]